

jak vidí kupování hlasů ve volbách za peníze JANUSZ KONIECZNY

Kupčení s hlasy je byznys

N avštívil jsem romskou rodinu, která byla závislá na sociálních dávkách a scházely jí základní potřeby a vybavení pro každodenní život. Její členové mi upřímně sdělili, že jakmile je při volbách navštíví osoba nabízející pět set korun za hlasy, neodmítnou. Rodina v upřímném rozhovoru pokračovala a zdůraznila, že se cítí být zneužita, nicméně takovému lákadlu neodolá. Podobný případ znehodnotil volby v Brně-severu, kde voliči půjdou k urnám znovu.

Fenomén kupčení s hlasy ve volbách má na osoby z vyloučených lokalit zcela tragický vliv. Pro ně jsou volby obdobím, kdy dostanou odměnu za svůj hlas a nejčastěji ani netuší, jakou stranu či kandidáta vlastně volí. Nemají ani pocit, že by byli součástí trestné činnosti. Zaregistroval jsem i případy, kdy volič měl zájem volit vícekrát, aby mohl dostat

opakované odměny. Položme si nicméně otázku, co znamená těch pět set korun pro osobu, která uplácí sociálně slabé voliče? Jeho očekávání jsou zřejmá. Investovaná pětistovka se vrátí mnohonásobně v podobě cinknutých zakázek či odkládaných dotací do vlastních kapes. Není tedy tajemství, že zvláště problematickými lokalitami z pohledu hospodářství s veřejnými prostředky jsou právě ty, kde ke kupčení s hlasy dochází.

Společně s dalšími nevládními organizacemi jsem se zaměřil na monitoring manipulace voleb, vytipoval jsem si lokality na severní Moravě a v severních Čechách a kupčení s hlasy v Brně jsem tedy spíše nepředpokládal. Paradoxem letošních voleb je nakonec závěr, že v Brně-severu probíhalo kupčení s hlasy v nejinenzivnější míře ze všech lokalit, kterými jsem se zabýval. Přispělo k tomu i to, že v této

městské části nepanovala napjatá atmosféra, nikdo se zde dříve kupčením s hlasy nezabýval a vše směřovalo k tomu, že tam opět v tichosti bude probíhat tato opovrženlivá činnost.

Na základě podnětů místních občanů jsem se vydal do Brna přesvědčit o míře kupčení na vlastní oči. Výsledek byl pro mě zarážející. Nenarazil jsem ani na jednoho občana romského původu, který by o kupčení s hlasy v letošních komunálních volbách neměl povědomí. Hlasování zde probíhalo výměnou za náramek, který umožňoval jejich držitelům volný vstup na zábavu s jídlem a pitím zdarma. Kromě toho některé osoby dostaly mimo náramku rovněž peníze, jiní se pouze „spokojili“ s tisícovkou za hlas.

Tyto osoby často neměly tušení, koho vlastně volily, natož aby měly povědomí, že současně probíhaly troje volby –

do zastupitelstva Brna, do městské části Brno-sever či do senátu Svědeckví členů volební komise či své vlastní dotazování potvrzují závažné zjištění, že tyto osoby měly za úkol volit současného starostu a na tuto volbu dohlížely osoby, které samy o sobě sdělily, že jsou „volebními koordinátory“. Koneckonců nahrávky, svědeckví a veškeré materiály z mého monitoringu v Brně jsem následně předal Krajskému státnímu zastupitelství v Brně a připojil ke stížnosti na komunální volby v Brně.

Kupčení s hlasy je sice nově trestným činem, nicméně do trestního zákoníku byl zakotven poněkud nevhodně. Proto se pokusíme prosadit zcela novou definici tohoto trestného činu.

Autor je projektový manažer Nadačního fondu proti korupci